

اعلام آخرین وضعیت ساخت خطوط جدید مترو در تهران

معاون حمل و نقل ترافیک شهر تهران با اشاره به اینکه مطالعات خطوط جدید طبق طرح جامع حمل و نقل ریلی پایتخت آغاز شده است، گفت: طبق طراحی‌های صورت گرفته با احداث ۴ خط جدید، حدود ۱۷۵ کیلومتر مسیر و ۱۳۰ ایستگاه به شبکه مترو تهران اضافه می‌شود.

به گزارش خبرنگاران گروه جامعه گزارش خبر، آلودگی هوا و ترافیک دو معضل اساسی تهرانی‌هاست. برای رفع این مشکل باید توسعه حمل و نقل عمومی با اولویت مترو در دستور کار قرار گیرد.

در خصوص اقدامات صورت گرفته برای مترو با محسن هرمزی معاون حمل و نقل ترافیک شهر تهران به گفت و گو نشستیم.

بهره برداری از نخستین ایستگاه پروژه توسعه غربی خط ۴

در سال جاری چند ایستگاه مترو افتتاح و آماده بهره برداری شد؟ در این باره توضیح دهید.

خط ۴ مترو تهران به طول ۲۱ کیلومتر، شامل ۱۹ ایستگاه است. پروژه توسعه غربی این خط که عملیات اجرایی آن از اواسط دهه ۹۰ خورشیدی در دستور کار قرار گرفته است، مسیری به طول ۴۲۰۰ متر بوده و دارای ۳ ایستگاه است.

نخستین ایستگاهی که در این بخش افتتاح شد، ایستگاه علامه جعفری در منطقه بلوار فردوس و یا همان بلوار مرحوم ناصر حجازی است که اردیبهشت ماه امسال به بهره برداری رسید؛ ایستگاهی در منطقه ۵ شهر تهران که امکان دسترسی مسافران در محدوده ای کم برخوردار از حیث سیستم حمل و نقل عمومی انبوه بر را به شبکه خطوط مترو فراهم می‌کند.

پروژه توسعه غربی خط ۴ در ادامه مسیر تکمیل خود، غیر از ایستگاه علامه جعفری، دو ایستگاه دیگر را شامل می‌شود که در صورت تامین به موقع منابع مالی، امکان بهره برداری از آنها در سالهای پیش رو وجود دارد.

افتتاح ایستگاه میدان کتاب و یک کیلومتر مسیر تونلی (خط ۷)

قرار بود خط ۶ و ۷ مترو امسال تکمیل شود، کار به کجا رسید؟

از نکات بارز معماری ایستگاه میدان کتاب، نوع طراحی مینیمال آن است که در عین زیبایی ایستگاه، اتفاقاً هزینه‌های اجرا و بهره‌برداری آتی از سازه‌ها را تقلیل می‌دهد. البته شاخصه ایرانی – اسلامی بودن در معماری این ایستگاه نیز لحاظ شده است. حتی نوع نورپردازی سالن‌ها و معابر داخلی ایستگاه نیز متفاوت از گذشته بوده و این امر ضمن تلطیف فضاهای زیرزمینی، چشم‌انداز بصری آن را هم زیباتر می‌سازد.

این ایستگاه ضمن آنکه ارتباط موضوعی منسجم‌تری با محیط پیرامونی خود برقرار می‌سازد، در افزایش کیفیت بصری فضاهای شهری نیز نقش آفرینی پررنگتری ایفاء کرده و در عین حال هزینه اجرا و نگهداری از آن کاهش خواهد یافت. در واقع مصالح جدید که از طول عمر مفید بیشتری برخوردار هستند و با عنایت به فناوری‌های روز دنیا مدنظر قرار گرفته‌اند، در عین رعایت الگوی ایرانی – اسلامی، رخنمون زیباتری را در منظر و مرئای عمومی به نمایش خواهند گذاشت. ایستگاه میدان کتاب که آخرین ایستگاه منتهی الیه شمال غربی خط ۷ به حساب می‌آید، در مهرماه افتتاح شد.

افتتاح ۳ ایستگاه و ۵/۵ کیلومتر مسیر شمالی از خط ۶ (ایستگاه‌های شهر زیبا، شهران و شهید آرمان علی وردی)

با تامین منابع مالی لازم و تمرکز ویژه مدیریت شهری بر موضوع تکمیل حداکثری ایستگاه‌های باقی‌مانده خطوط موجود شبکه مترو تهران، زمینه افتتاح پروژه‌های متعددی در خط ۶ فراهم شده است. غیر از پست برق جنوبی خط ۶ (پست کیانشهر)، ۵/۵ کیلومتر مسیر تونلی از ایستگاه شهید ستاری تا ایستگاه کوهسار (شهید آرمان علی وردی) که مربوط به بخش شمالی این خط می‌شود در مهرماه به بهره برداری رسید. در این ۵/۵ کیلومتر مسیر، ۳ ایستگاه شهر زیبا، شهران و شهید آرمان علی وردی (کوهسار) تکمیل و در اختیار شهروندان قرار گرفت. ارزش این فاز از بهره‌برداری ایستگاه‌ها و مسیر تونلی خط ۶ مبلغی در حدود ۵ هزار میلیارد تومان است.

خط ۶ مترو از ایستگاه دولت آباد در جنوب شرق تهران آغاز و با گذر از زیر معابر مهم شهری، در انتها به ایستگاه شهدای کن در شمال غرب پایتخت می‌رسد. هم اکنون ۳۳ کیلومتر مسیر پیوسته و ۲۰ ایستگاه این خط در حال بهره‌برداری است که برای تکمیل باید به ۴۲ کیلومتر مسیر و ۳۲ ایستگاه ارتقاء یابد.

افتتاح ایستگاه مترو پرند و ۱۹ کیلومتر مسیر ریلی (امتداد خط یک)

برای تکمیل مترو شهرهای اقماری چه برنامه‌های دارید؟ در این زمینه توضیح دهید.

یکی از شهرهای اقماری اطراف تهران که طی سال‌های اخیر رشد جمعیت پرشتابی را تجربه کرده و پیش‌بینی می‌شود تا سال ۱۴۰۵ تعداد ساکنان آن به مرز ۷۰۰ هزار نفر برسد، شهر جدید پرند است. این شهر در ۳۵ کیلومتری غرب پایتخت و در حاشیه آزادراه ساوه واقع شده است. جمعیت حال حاضر شهر پرند حدود ۴۵۰ هزار نفر بوده و روزانه بین ۳۰ تا ۴۰ هزار نفر بین شهرهای تهران و پرند در تردد هستند که بخش عمده‌ای از آنها از طریق آزادراه تهران - ساوه به محل کار خود دسترسی پیدا می‌کنند. در حقیقت دغدغه خانواده‌های این جمعیت قابل توجه، صحت و سلامت سرپرستان خانوارهایی است که برای امرار معاش، مجبور هستند هر روز با "جاده مرگ" مواجه شوند.

ایستگاه مترو پرند با یک خط رفت و یک خط برگشت، نهم آذرماه امسال افتتاح شد. این امر به معنای بهره‌برداری از یک ایستگاه و ۱۹ کیلومتر مسیر تونلی است. هزینه پروژه به ارزش امروز، بیش از ۶ هزار میلیارد تومان است؛ پروژه‌ای که از سال ۱۳۸۴ مطالعات آن آغاز شد و امسال در اختیار شهروندان قرار گرفت.

پروژه تکمیل خط مترو تهران - پرند در واقع محدوده ۱۹ کیلومتری بین فرودگاه امام خمینی (ره) تا شهر جدید پرند را شامل می‌شود چرا که امتداد خط یک مترو تا فرودگاه امام خمینی (ره) قبلاً ایجاد شده و مسافرگیری در این قطعه جاری است. تست سرد این خط، تیرماه سال گذشته صورت گرفت. آغاز عملیات حفاری مکانیزه خط ۱۰متری (فاز نخست از بخش غربی)

ساخت خطوط جدید مترو به کجا رسید؟

به دنبال اتمام عملیات حفاری شفت ورود دستگاه حفار مکانیزه و تحکیم دیواره‌های آن در کارگاه میدان دریاچه شهدای خلیج فارس و همچنین اتمام مراحل مربوط به مونتاژ این دستگاه، احداث تونل‌های فاز نخست پروژه خط ۱۰ مترو تهران با استفاده از دستگاه حفار مکانیزه از نیمه دوم امسال وارد مرحله عملیاتی شد.

خط ۱۰ مترو تهران به طول تقریبی ۴۳ کیلومتر، شامل ۳۴ ایستگاه بوده و از ایستگاه وردآورد (ایستگاه تبادلی با خط ۵) در منتهی‌الیه غربی خود آغاز و تا فلکه سوم تهرانپارس (ایستگاه تبادلی با خط ۴) در شرق پایتخت ادامه خواهد یافت. فاز نخست پروژه ساخت این خط به طول ۲۰ کیلومتر از منطقه سعادت آباد (میدان کتاب) تا وردآورد اجرا خواهد شد. برای این منظور قرار است ۳ دستگاه TBM (دستگاه حفار مکانیزه) به خدمت گرفته شود که دو دستگاه در خلاف جهت یکدیگر از کارگاه میدان دریاچه شهدای خلیج فارس و یک دستگاه از کارگاه جنت آباد (به سمت شرق) عملیات احداث تونل و مسیر فاز نخست خط ۱۰ را به انجام خواهند رساند؛ البته شفت ورود دستگاه حفار مکانیزه در کارگاه جنت آباد در مراحل اولیه حفاری قرار دارد.

دستگاه حفار وارد شد

اولین دستگاه حفار مکانیزه که یکصد متر طول و هزار تن وزن دارد، از مهر سال جاری عملیات حفاری تونل‌های اصلی در بخش غربی پروژه را آغاز کرد. این دستگاه در شرایط مناسب پشتیبانی و اجرایی یعنی زمانی که مصالح لازم (سیمان و آرماتور) به میزان کافی موجود بوده و به دلیل نقص فنی یا موارد تعمیراتی متوقف نگردد، روزانه قادر به حفاری و ساخت ۱۵ متر تونل است. به تعبیر بهتر با راه‌اندازی ۳ دستگاه حفار مکانیزه و تامین مصالح مورد نیاز، اگر اتفاق غیرمترقبه‌ای در کارکرد این دستگاه‌ها پیش نیاید، امکان احداث فاز نخست خط ۱۰ مترو تهران ظرف مدت زمان ۳ الی ۴ سال وجود خواهد داشت و این امر باعث می‌شود سرعت پروژه از برنامه زمان بندی آن سبقت بگیرد.

تکمیل مطالعات فازهای اول و دوم خطوط جدید (۸ تا ۱۱)

مطالعات خطوط جدید طبق طرح جامع حمل و نقل ریلی پایتخت از اواسط سال ۱۳۹۹ آغاز شد. طبق طراحی‌های صورت گرفته با احداث ۴ خط جدید، حدود ۱۷۵ کیلومتر مسیر و ۱۳۰ ایستگاه به شبکه مترو تهران اضافه خواهد شد.

برای اولین بار، در انجام مطالعات خطوط جدید از مجموعه مشاوران شهرسازی و ترافیکی در تعیین موقعیت دقیق ایستگاهها و همچنین برآورد ظرفیت خطوط استفاده شده است. از مهمترین اقدامات انجام شده در مطالعات این ۴ خط، بررسی اثرات احداث و بهره‌برداری از هر یک از

ایستگاه‌های جدید بر میزان جذب مسافر سایر خطوط مترو تهران است.

یکی دیگر از ویژگی‌های مطالعات صورت گرفته، فازبندی اجرا و بهره‌برداری از خطوط جدید بر مبنای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی برای تامین منابع مالی طرح است. اطلاعات مربوط به کلیه تملک‌های مورد نیاز برای احداث تونل‌ها و ایستگاهها و همچنین دیو و پارکینگ‌های خطوط جدید، توسط مشاوران طرح استخراج شده است.

برنامه اولیه ساخت خطوط ۸ تا ۱۱ در ۳ فاز ۷ ساله (هر فاز حدوداً ۵۰ کیلومتر) طراحی شده بود اما مدیریت شهری فعلی، قصد دارد زمان اجرای کل پروژه را به حداقل ممکن کاهش دهد تا هزینه‌های آن به شکل معناداری تقلیل یافته و در طول سالیان متمادی، کمتر از بابت رشد نرخ تورم متاثر شود. تهاثر املاک، ظرفیت مالی مجتمع‌های ایستگاهی، مشارکت بخش خصوصی و روش‌های جدید تامین منابع مالی مانند TOD برای پوشش هزینه‌های احداث ۴ خط جدید و همچنین تامین ناوگان و تجهیز تونل‌ها در نظر گرفته شده است.

با ساخت خطوط جدید مترو، چقدر بر میزان جابه‌جایی مسافر اضافه خواهد شد؟

ساخت تونل‌ها و ایستگاهها، تامین ناوگان مورد نیاز و تجهیز شبکه خطوط جدید مترو، به ارزش پول امروز حداقل ۴۰۰ هزار میلیارد تومان هزینه در بردارد. با احداث ۴ خط جدید، روزانه حداقل ۲/۲ میلیون سفر به جمع استفاده‌کنندگان از شبکه مترو تهران افزوده شده و جمع کل سفرهای روزانه خطوط هفتگانه فعلی و چهارگانه جدید به حداقل ۵ میلیون سفر در روز می‌رسد.

میزان صرفه‌جویی ناشی از کاهش مصرف بنزین و گازوئیل بر اثر ساخت خطوط جدید حداقل ۸۰۰ میلیون لیتر در سال و به عبارتی ۲۴۰۰ میلیارد تومان به قیمت امروز حامل‌های انرژی است. احداث خطوط ۸ تا ۱۱ در هم‌افزایی با خطوط هفتگانه موجود، باعث ایجاد حلقه‌ای متصل و یکپارچه در شبکه راه آهن ریلی زیرزمینی پایتخت شده و شکل پراکندگی ایستگاهها در مناطق مختلف را متعادل تر می‌سازد.

در حال حاضر مناطق پرجمعیت و متراکمی از قبیل مناطق ۱۸، ۱۷، ۱۵، ۹ و ۲۰ از حداکثر یک تا ۳ ایستگاه مترو برخوردار بوده و منطقه ۲۱ حتی یک ایستگاه مترو هم ندارد! امسال ضمن آغاز عملیات حفاری خط ۱۰، عملیات اجرایی خط ۱۱ نیز در مرحله کلنگ زنی قرار می‌گیرد و قرار است سال ۱۴۰۳ با تعیین پیمانکاران و مشاوران ذی صلاح، عملیات اجرایی خطوط ۸ و ۹ هم آغاز شود.

اخذ تاییدیه های نهایی قطار ملی مترو از مجامع معتبر بین المللی

انبوه سازی قطار ملی به کجا رسید؟

یکی از اهداف کلان برنامه هفتم توسعه در زمینه صنایع ریلی کشور، استفاده از فناوری های داخلی و ایجاد فرصت برای صنعتگران و دست اندرکاران این حوزه، جهت بومی سازی، برقی سازی و هوشمند سازی صنعت ریلی است؛ هدف میان مدت این طرح، توانمند سازی صنایع ریلی به منظور تامین لکوموتیو، واگن، ترن‌های مورد نیاز کشور و همچنین احیا و به روز رسانی قطارهای خود کشش در افق سال ۱۴۰۴ بوده و پروژه طراحی و ساخت قطار ملی مترو که تست های فنی نهایی را در آبان ماه با موفقیت پشت سر گذاشت و از مراجع معتبر بین المللی مجوز تولید گرفت، در همین راستا مدنظر قرار داشته است.

طراحی و ساخت قطار ملی مترو با عمق داخلی سازی ۸۵ درصد، یک فناوری پیشرفته را شامل می شود که با یک عزم عمومی به ثمر نشست و حالا با اخذ تاییدیه های بین المللی، انتظار می رود فرآیند تولید انبوه آن از همین امسال در شرکت واگن سازی تهران آغاز گردد. معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، صندوق نوآوری و شکوفایی و شرکت مترو تهران، راهبری این پروژه را در قسمت های مختلف برعهده داشته اند.

اجرائی شدن قرارداد(۱۶۰+) ۶۳۰ دستگاه واگن (فاینانس خارجی)

ورود واگن های جدید مترو از چه زمان آغاز می شود؟ ساخت قطار داخل به کجا رسید؟

به موجب پیگیری‌های صورت گرفته در ماههای اخیر و همچنین همکاری دولت، نامه تامین مبلغ پیش‌پرداخت قرارداد تامین ۶۳۰ دستگاه واگن که از سال ۱۳۹۶ با یک شرکت چینی منعقد شده‌است، مورد تایید سازمان برنامه و بودجه قرارگرفت تا از محل تهاثر درآمدهای نفتی عملیاتی شود. خوشبختانه نامه مربوط به تامین سهم دولت از قرارداد خرید ۶۳۰ دستگاه واگن که مبلغی در حدود ۱۱۸ میلیون یورو به عنوان پیش‌پرداخت را شامل می‌شود، توسط سازمان برنامه و بودجه تایید شد تا یک گام مهم در جهت اجرایی شدن این قرارداد که ۶ سال از تاریخ انعقاد آن می‌گذرد، برداشته شود؛ در مرحله بعد، مساله گشایش LC از سوی دولت و شهرداری تهران دنبال شد تا عملاً عملیات ساخت واگن ها از محل فاینانس خارجی آغاز شود. ضمن اینکه با رایزنی های صورت گرفته، تعداد واگنهای این قرارداد به ۷۹۰ دستگاه افزایش یافته است.

اجرائی شدن قرارداد ساخت ۱۱۳ دستگاه واگن با رویکرد تولید انبوه قطار ملی مترو (شرکت واگن سازی تهران)

متعاقب تایید نهایی تست‌های فنی قطار ملی مترو توسط مجامع معتبر بین المللی، قرارداد تولید ۱۱۳ دستگاه واگن توسط شرکت واگن‌سازی تهران، امکان عملیاتی شدن پیدا کرده و البته این امر مستلزم تامین منابع مالی مورد نیاز است. در این زمینه نیز اقدامات خوبی انجام شده و امید می رود بتوان بزودی شاهد اجرایی‌شدن آن قرارداد هم بود تا شبکه حمل و نقل عمومی پایتخت به لحاظ تامین ناوگان مورد نیاز برای ارائه خدمات بهتر به شهروندان، در سالهای پیش‌رو وضعیت بهتری را تجربه کند.

تکمیل نواقص خط ۳ مترو

نواقصی در خط ۳ مترو وجود داشت؟ این مشکلات چه زمان برطرف می شود؟

افتتاح ورودی دوم ایستگاه سهروردی، نصب و راه اندازی سیستم RIC ایستگاه سهروردی و تامین و اجرای تجهیزات اسکادا در بخش‌های میانی و جنوبی خط ۳، سیستم زهکش این خط در محدوده بزرگراه شهید صیاد شیرازی، بهره برداری از برخی هواکش ها و هواسازهای میان تونلی از دیگر اقدامات تکمیلی در زمینه رفع نواقص این خط طی سال جاری به شمار می‌آیند.

احداث و راه اندازی ورودی های جدید در ایستگاههای بهره برداری شده قبلی

البته این موضوع را هم بگویم که امسال چند ورودی جدید در خطوط ۳، ۴، ۶ و ۷ شبکه مترو تهران به مرحله بهره برداری رسید. هر ورودی جدید ایستگاه های مترو حدود ۵۰ میلیارد تومان هزینه دربردارد.

اتمام عملیات حفاری و ساخت تونل پروژه توسعه جنوبی خط ۶

همچنین پروژه توسعه جنوبی خط ۶ مترو تهران، مسیری به طول حدود ۹ کیلومتر و ۵ ایستگاه را شامل می‌شود که از ایستگاه دولت آباد آغاز و با عبور

از محدوده دولت آباد، میدان صفائییه ، چشمه علی و برج طغرل ، ابن بابویه، خیابان غیوری، خیابان فداییان اسلام و میدان حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) در انتها به ایستگاه شهر ری (مشترک با خط یک مترو و ایستگاه راه آهن سراسری) ختم می‌گردد. عملیات حفاری این پروژه امسال به اتمام می‌رسد تا از سال آینده روند تکمیل ایستگاههای آن در محدوده شهر ری سرعت بگیرد.

افتتاح ۳ ایستگاه دیگر از خط ۶ تا پایان سال ۱۴۰۲

در ادامه فرآیند تکمیل ایستگاههای خط ۶ طی ماههای باقی مانده از سال جاری می‌توان شاهد بهره برداری از ۳ ایستگاه دیگر به نامهای بهار شیراز، آیت... کاشانی و شهدای کن بود تا عملاً اکثر قریب به اتفاق ایستگاههای خط ۶ امسال در مدار استفاده شهروندان قرار گیرد.